

KS. ANTONI TRONINA
Częstochowa-Lublin

PSALMY SALOMONA ORAZ ICH ECHA W PISMACH NOWEGO TESTAMENTU (CZ. I)

Zbiór osiemnastu psalmów greckich, zachowany również w syryjskim przekładzie, znany jest Ojcom Kościoła jako „Psalmy Salomona”. Przypisanie tych pieśni Salomonowi łączy się z tradycją biblijną (1 Krl 5, 12), ale nie ma nic wspólnego z rzeczywistością. W treści utworów zresztą brak najmniejszej wzmianki o sławnym królu Izraelskim. Grecki tekst psalmów opublikował po raz pierwszy J. L. de Cerda (*Adversaria sacra, accessit Psalterium Salomonis*, 1626); obecnie jest on dostępny w wydaniach Biblii greckiej (H. B. Swete, A. Rahlfs) i w licznych przekładach. W języku polskim mamy tylko obszerne *Wprowadzenie do Psalmów Salomona* pióra A. Suskiego (STV 17:1979 z. 1 s. 187-244), do którego odsyłam zainteresowanych. Znajdą w nim gruntowne omówienie problemów literackich, historycznych i teologicznych Psalmów Salomona. Tutaj ograniczę się tylko do podstawowych informacji.

Psalmy są utworami anonimowymi. Nie wiadomo nawet, czy pochodzą od jednego autora. W kilku z nich jednak (PsSal 2, 8 i 17) aluzje historyczne pozwalają na bliższe określenie czasu powstania. Z ich treści wynika, że władzę w Izraelu sprawuje silna dynastia, wspierana potęgą wojskową, lecz nie mocą Bożą. Członkowie tego bezbożnego rodu uzurpowali sobie tron Dawida i królewską koronę (17, 6-8). Podczas ich rządów cały naród wybrany popadł w grzech (17, 21 n.). Bóg jednak obalił ich panowanie, sprowadził na nich z krańców świata potężnego wodza i pozwolił mu oblegać święte miasto (17, 8 n.). Książęta kraju wyszli mu na spotkanie, otwierając przed nim bramy Jeruzalem (8, 15-20). Skoro poczuł się on bezpieczny w mieście, zajął również twierdzę i zburzył taranem mury Jerozolimy (2, 1; 8, 21). Miasto święte zostało zdeptane przez pogan, a obcy żołdacy sprofanowali nawet ołtarz całopaleń (2, 2. 20). Wymordowano przywódców i mędrców wśród ludu, a krew świętych płynęła ulicami (8, 23). Pogański wódz uprowadził Żydów do niewoli na Zachód i upokorzył ich władców (2, 6; 8, 24; 1713 n.). Ostatecznie jednak „smok”, który

zdobył Jeruzalem, sam został zabity w górach Egiptu, w nadmorskiej krainie, a zwłoki jego nie miały pogrzebu (2, 29-31).

Otóż współcześni badacze zgodnie przyjmują, że chodzi tu o pierwsze zdobycie Jeruzolimy przez Rzymian. Stanowisko anonimowego poety jest zdecydowanie przeciwne dynastii Hasmonejskiej. Potępia ich za przywłaszczenie sobie tronu Dawida i królewskiej godności w Izraelu. Pierwszym, który przyjął tytuł króla, był Arystobuł I, zmarły w roku 103 przed Chr. Jego następcy, Aleksander Janneusz i Arystobuł II, otwarcie sprzyjali saduceuszom, dlatego w oczach autora byli „bezbożnymi”. Natomiast „potężny zdobywca”, którego Bóg sprowadził z krańców ziemi, to oczywiście Pompejusz. Na jego to spotkanie wyszedł Arystobuł II i Hirkan II. Ich stronnicy otwarli mu bramy i pomogli zająć miasto. Wydarzenia te opisał szeroko Józef Flawiusz w XIV księdze *Dawnych dziejów Izraela*. Wszystkie przytoczone wyżej aluzje zawarte w Psalmach Salomona mają potwierdzenie w historycznych faktach. Szczególnie wzmianka o uprowadzeniu jeńców na Zachód (17, 14) wskazuje wyraźnie na Pompejusza i Tytusa. Ponieważ jednak autor nie mówi nic o zburzeniu świątyni, chodzi tu zapewne o wydarzenia roku 63 przed Chr. Potwierdzeniem tego przypuszczenia jest wzmianka o śmierci pogańskiego zdobywcy na wybrzeżu egipskim i o jego zwłokach niesionych przez fale (2, 31). Tak właśnie haniebnie zginął Pompejusz w roku 48 przed Chr. Można stąd wnioskować, że Ps 2 powstał wkrótce po tej dacie, a Ps 8 i 17 pomiędzy rokiem 63 a 48. Niektórzy uważają, że „obcym” z Ps 17, 13 jest Herod Wielki, który odebrał władzę Hasmoneuszom. Bardziej logiczne jest jednak widzieć w „obcym” tę samą postać, która uprowadziła jeńców na Zachód (Ps 17, 14), czyli Pompejusza.

Treść Psalmów świadczy o tradycyjnej pobożności, kładąc nacisk na wypełnianie przykazań (14, 2). Autor wierzy w życie pozagrobowe i w zależność losu człowieka od jego postępowania. Każdy ma wolną wolę do czynienia dobra lub zła (9, 7). Dobrzy powstaną do wiecznego życia, źli pójdą na wieczną zagładę (3, 16; 13, 9-11; 14, 15). Psalmista wyraża wreszcie nadzieję, że Bóg przywróci rychło mesjańskie rządy syna Dawida (17, 1. 5. 23-51; 18, 6-10; por. też 7, 9; 11).

Odosobniony jest pogląd A. Dupont-Sommerera o qumrańskim pochodzeniu tych pieśni. Ogólnie można powiedzieć, że ich doktryna pozwala na „zaliczenie ich do klasycznego źródła faryzeizmu” (J. Schüpphaus). Natomiast, wbrew opinii J. Ephrona, nie widać w nich żadnego śladu przerwerek chrześcijańskich. Językiem oryginalnym był zapewne hebrajski, jak to starał się wykazać J. Vi-teau (*Les Psaumes de Salomon*. Paris 1911). Aluzje do wydarzeń historycznych wskazują na palestyńskie pochodzenie Psalmów.

Niniejsze opracowanie, poza przekładem tekstu (na podstawie edycji O. Gebhardta przedrukowanej w *Septuagincie* A. Rahlfsa), wskazuje również na waż-

niejsze jego reminiscencje w pismach Nowego Testamentu. Chodzi nie tyle o mesjanizm dwu ostatnich Psalmów (zob. A. S u s k i. *Geneza mesjańskiego tytułu Syn Dawida w świetle 17 Psalmu Salomona*. W: *Scrutamini Scripturas*. Kraków 1980 s. 129-157), co głównie o formalne, literackie zbieżności widoczne przede wszystkim w poezji kanonicznej wczesnego chrześcijaństwa.

PSALMY SALOMONA

Ps 1. *Zbrodnie Hasmoneuszy*

1. Wołałem do Pana w mojej ostatecznej¹ udźcę²,
do Boga mego, gdy napadali grzesznicy.
2. Nagle usłyszałem okrzyki wojenne³.
Wysłuchaj mnie, bo pełen jestem sprawiedliwości.
3. Myślałem w sercu, że pełen jestem sprawiedliwości,
bo dobrze mi się wiedzie i liczne⁴ mam dzieci.
4. Ich bogactwo sławne było po całej ziemi,
a ich dobrobyt – aż po krańce świata.
5. Wywyższeni byli aż do niebios⁵,
twierdzili, że nie upadną.
6. Stali się pyszni w swym szczęściu,
i nie zdołali go utrzymać.
7. Ich grzechy były ukryte⁶, a ja nie wiedziałem.
8. Nieprawości ich przewyższyły winy dawnych narodów,
straszliwie zbeszczyli świątynię Pańską⁷.

¹ Gr. *eis telos* może być przekładem hebr. *lenesah*. Por. 2, 5.

² Por. 5, 5; 15, 1.

³ Por. 8, 1. Chodzi o powstanie machabejskie, którego skutki głęboko rozczarują pobożnych Żydów.

⁴ Por. Iz 54, 1.

⁵ Por. Iz 14, 13; Jr 51, 9; Dn 8, 10; Mt 11, 23: „A ty Kafarnaum, czy aż do nieba się wywyższysz? Aż do piekła zstąpisz!”

⁶ Por. 4, 5; 8, 9. Sprawiedliwi długi czas nie zdawali sobie sprawy z intencji władców hasmonejskich i stronnictwa saduceuszy.

⁷ Por. 2, 3; 8, 12 i Kpł 19, 8.

Ps 2. *Hańba Jerozolimy i koniec Pompejusza*. Psalm Salomona
o Jerozolimie

1. Grzesznik⁸ w swej pysze⁹ zburzył taranem potężne mury,
a Tyś mu nie przeszkodził¹⁰.
2. Ludy pogańskie przystąpiły do Twego ołtarza¹¹,
z pogardą deptali go swymi butami.
3. Dlatego, że synowie Izraela zbrukali świątynię Pańską¹²,
swą nieprawością sprofanowali dary składane Bogu¹³.
4. Przeto powiedział On: Odrzućcie je daleko ode Mnie,
nie mam w nich upodobania!
5. Wspaniałą jej chwałę unicestwili przed Bogiem,
zupełnie ją pohańbili.
6. Synowie i córki w haniebnej niewoli,
piętno na ich karku na znak dla pogan.
7. Uczynił im wedle ich grzechu:
wydał ich w ręce silniejszych.
8. Bezlitośnie odwrócił od nich oblicze,
od młodzieńca i starca i dziecka zarazem¹⁴,
bo zło czynili wspólnie, nie chcąc (Go) słuchać.
9. Zasmuciło się niebo i ziemia nimi wzgardziła,
bo nikt tak nie czynił na ziemi, jak oni uczynili.
10. Ziemia uznała za sprawiedliwe¹⁵
wszystkie Twe wyroki, Boże.
11. Wystawili synów Izraela na hańbę z powodu swego bezwstydu:
każdy przechodzień mógł tam wchodzić w jasny dzień¹⁶,
12. szydzić z ich grzechów, jakie popełnili,
w jasny dzień wytykać ich nieprawości¹⁷.
13. I córki Jeruzalem stały się nieczyste z Twego wyroku,

⁸ Zapewne Pompejusz. Por. Josephus Fl. *Ant.* XIV 4, 4 i *BellJud* I 7, 3 n.; T a c y t. *Hist.* V, 9.

⁹ Por. Ps 10, 2.

¹⁰ Por. 4 Ezd 3, 8. 29 nn.; Basyr 11.

¹¹ Por. Iz 63, 18; Ps 79, 1; Lam 1, 10.

¹² Chodzi o kapłanów, może szczególnie saduceuszy; por. 1, 8.

¹³ Por. Ez 43, 8.

¹⁴ Por. 17, 11.

¹⁵ Por. 2, 15; 5, 1; 8, 7 n.; 9, 5; 17, 10.

¹⁶ Por. Ez 23, 44; Lb 25, 4.

¹⁷ Por. 8, 8.

bowiem same kalaty się mieszanymi związkami¹⁸.

14. Bolałem nad tym w głębi serca.

15. W szczerości serca przyznaję Ci słuszność, Boże¹⁹,
bowiem wyroki Twoje, o Boże, są sprawiedliwe!

16. Bo Ty odpłacasz grzesznikom wedle ich uczynków,
i według ich grzechów, tak bardzo ciężkich.

17. Wyjawiłeś ich grzechy, aby się okazały Twoje wyroki;
wymazałeś z ziemi ich pamięć.

18. Bóg jest Sędzią sprawiedliwym, nie ma względu na osobę.

19. Poganie bowiem znieważyli Jeruzalem depcząc ją;
jej piękność stracili z tronu chwały.

20. Musiała przywdziać wór zamiast sukni wspaniałej,
zamiast wieńca – sznur wokół jej głowy²⁰.

21. Zdjęła diadem cudowny, którym ozdobił ją Bóg²¹;
jej ozdoba rzucona na ziemię w niesławie.

22. Ja to widziałem i prosiłem przed obliczem Pana, mówiąc:
Wystarczy, Panie, że zaciążyła Twa ręka nad Jeruzalem
przez sprowadzenie pogan,

23. bo nie przestają sztydzić w szalonym gniewie i furii,
i nie przestaną, jeśli Ty, Panie nie uśmierzysz ich gniewu.

24. Bo nie z gorliwości to uczynili, lecz z zawiści,
by przez rabunek wylać na nas swój gniew²²

25. Nie zwlekaj, Boże, odwróć to na ich głowę²³,
pychę smoka obróć w niesławę²⁴!

26. I nie zwlekając, Bóg pokazał mi, jak tamten zuchwalec
rozbił się o góry Egiptu, poniżony jak ostatni na ziemi i morzu.

27. Ciało jego niesione na falach w zupełnej pogardzie...
Nie miał kto go pogrzebać, bo został poniżony w niesławie.

28. Nie myślał, że jest tylko człowiekiem,
nie pomyślał o swym końcu²⁵.

¹⁸ Por. Kpł 20, 10 nn.

¹⁹ Por. 3, 5; 4, 8; 8, 7. 23. 26; 9, 2.

²⁰ Por. Iz 3, 24; Lam 2, 10; 5, 16.

²¹ Por. Iz 61, 10; 62, 1 nn.

²² Por. Iz 10, 5 nn. Aluzje historyczne do Pompejusza (D i o C a s s i u s. *Hist. rom.* 42, 3-5; P l u t a r c h. *Pomp.* 79 nn.).

²³ Por. Ez 22, 31.

²⁴ Aluzja do śmierci Pompejusza w Egipcie w r. 48 przed Chr. Por. Ez 29, 3 nn.; 32, 2 nn.

²⁵ Por. Ez 28, 2 nn.; Iz 47, 7.

29. Mówił: Będę panem ziemi i morza,
a nie pomyślał, że Bóg jest większy
i potężniejszy w swej niezmiernej mocy.

30. On to jest Królem w niebiosach,
i sędzi królów i władców.

31. On i mnie wyniósł do chwały²⁶,
a pyszałków sprowadzi ku wiecznej zagładzie,
ku hańbie, bo Go nie poznali.

32. A teraz baczcie, wielcy tej ziemi, na sądy Pańskie;
On wielkim Królem i prawym Sędzią wszystkiego pod słońcem.

33. Błogosławcie Boga wy, co rozumnie lękacie się Pana,
bo dla tych, co się Go boją, Pan jest łaskawy w sądzie²⁷,

34. gdy rozdzieli sprawiedliwego od grzesznika
i odpłaci grzesznikom na wieki według ich uczynków,

35. a sprawiedliwego uwolni w swej łasce od ucisku grzesznika
i odpłaci grzesznikom za to, co uczynił sprawiedliwemu.

36. Albowiem dobry jest Pan dla tych, co wzywają Go wytrwale;
postępuje łaskawie ze swymi świętymi,
aby mogli trwać przy Nim na zawsze w mocy.

37. Niech Pan będzie błogosławiony wiecznie przez swe sługi²⁸.

Ps 3. *O sprawiedliwych i bezbożnych.* Psalm Salomona o sprawiedliwych

1. Czemu śpiesz, duszo, a nie błogosławisz Pana?
Pieśń nową²⁹ śpiewajcie Bogu godnemu uwielbienia!

2. Śpiewaj i czuwaj na Jego służbie,
bo miły Bogu jest psalm z dobrego serca.

3. Sprawiedliwi zawsze wspominają Pana,
gdy wyznają i usprawiedliwiają sądy Pańskie³⁰.

4. Nie będzie zlekceważony sprawiedliwy, którego Pan ćwiczy;
upodobanie jego zawsze jest zwrócone ku Panu.

5. Gdy potknie się sprawiedliwy, uzna sprawiedliwość Pańską,
gdy upadnie, patrzy na to, co Pan mu uczyni;

²⁶ Por. 1 Sm 2, 7 nn.; Ps 113, 7.

²⁷ Por. 18, 3.

²⁸ Por. 5, 19; 6, 6.

²⁹ Por. 15, 3; Jdt 16, 2. 13.

³⁰ Por. 2, 10. 15; 4, 8; 5, 1; 8, 7 n. 23. 34; 9, 5; 10, 5; 17, 10.

widzi, skąd przychodzi jego zbawienie³¹.

6. Pewność sprawiedliwych – od Boga, ich Zbawiciela; w domu sprawiedliwego nie spoczywa grzech na grzechu³².

7. Sprawiedliwy ustawicznie zwraca uwagę na swój dom, by wygładzić (nawet) nieumyślną winę³³.

8. Nieświadome winy wynagradza on postem i uniża swą duszę, a Pan oczyszcza każdego pobożnego wraz z jego domem.

9. Gdy grzesznik się potknie, przeklina własne życie, dzień swych narodzin i boleści matki³⁴.

10. Dodaje w swym życiu grzech do grzechu; upada, a upadek jego straszny: więcej nie powstanie?

11. Zagłada grzesznika jest wieczna³⁵, nie będzie wspomniany, gdy (Bóg) przygarnie prawych.

12. Taki jest wieczny los grzeszników, a bojący się Pana powstaną do życia wiecznego³⁶, żyć będą w światłości Pana, która nigdy nie zgaśnie.

Ps 4. *Obludnicy w Wysokiej Radzie*. Rozważanie Salomona o pochlebcach

1. Czemu zasiadasz, nikczemniku, w zgromadzeniu świętych, choć serce twoje dalekie jest od Pana,

a swymi grzechami rozgniewałeś Boga Izraela?

2. Wyniosły w słowach, wyniosły w znakach wszystkich, surowy w słowach, wydaje wyroki na grzeszników³⁷.

3. Rękę wznosi jako pierwszy, gorliwy w potępianiu innych, lecz sam jest winien licznych grzechów i przewrotności.

4. Oczy jego biegną ku wszystkim kobietom bez różnicy; język jego kłamliwy w składaniu przysięgi.

5. Nocą i potajemnie grzeszy, by go nie widziano; oczyma swymi daje grzeszne znaki każdej kobiecie.

³¹ Por. Ps 121, 1; 123, 1.

³² Por. Iz 30, 1.

³³ Por. Job 1; Ps 35, 13.

³⁴ Por. Job 3, 3 n.; Jr 20, 14 n.

³⁵ Por. 2, 31; 14, 9; 15, 10. 12 n.

³⁶ Por. 13, 11; 14, 10.

³⁷ Józef Fl. (*Ant.* XIII 10, 6; XX 9, 1) przeciwstawia surowe wyroki saduceuszy łagodnym sądom faryzejskim. Przejście od osoby 2. do 3. może oznaczać ocenę ogólną, bez konkretnego adresata. Niektórzy widzą tu aluzję do Arystobula II; por. *Ant.* XIV 2; XV 5).

Skwapliwie wchodzi do każdego domu, pogodny, udając niewinnego.

6. Niech Bóg wytępi spośród świętych tych, co żyją w obłudzie, ku zagładzie własnego ciała i zubożeniu życia.

7. Niech Bóg odłoni czyny ludzi schlebających ludziom, uczynki ich niech będą wyśmiane i wyszydzone.

8. A święci niech sławią słuszne wyroki swego Boga, bo On sprzeda oblicza prawych wygładza grzeszników, tych, co obłudnie wykładają Prawo³⁸.

9. A oczy ich zwrócone przeciw domowi człowieka statecznego, by jak wąż zatruć jego mądrość przewrotną mową.

10. Zwodnicze jego słowa służą spełnianiu grzesznych pożądań; nie spocznie, aż uda mu się zagarnąć cudze dobra,

11. aż spustoszy dom z powodu przewrotnych pożądań. Bo mu się wydaje, że nikt nie widzi i nie sądzi!

12. A gdy już nasyci swą przewrotność w jednym domu, zwraca oczy ku drugiemu, by go zniszczyć zwodniczymi słowami.

13. Jak Otchłań, nie nasyci się jego dusza tym wszystkim³⁹.

14. Panie, niech los jego będzie u Ciebie w pogardzie, zejście jego w męczarniach, a wejście – w przekleństwie⁴⁰;

15. Panie, niech życie jego (trwa) w mękach, trudzie i nędzy, sen jego pośród zgryzot, a przebudzenie w kłopotach.

16. Niech sen odejdzie z jego powiek nocą, niech będzie pozbawiony owoców swej pracy w niesławie.

17. Z próżnymi rękami niech wraca do domu; niech brakuje w jego domu wszystkiego, co karmi życie.

18. Niech starość jego będzie samotna i bezdzietna aż do śmierci!

19. Ciała pochlebców będą rozszarpane przez bestie, a kości grzeszników pohańbione w słońcu⁴¹.

20. Kruki wydziobią oczy obłudnikom⁴², bo haniebnie pustoszyli domy licznych ludzi i rabowali pożądliwie.

21. Nie myśleli o Bogu i nie bali się Go, czyniąc to wszystko. Rozdrażnili Boga i doprowadzili do gniewu.

22. Niech ich wytraci z ziemi, bo zwodzili podstępnie dusze niewinnych.

23. Błogosławieni, którzy w swej prawości lekają się Pana:

³⁸ Por. Ps 50, 16.

³⁹ Por. Iz 5, 14; Ha 2, 5.

⁴⁰ Por. Ps 69, 23-29; 109, 6-15.

⁴¹ Por. Ps 53, 5 i 79, 2.

⁴² Por. Prz 30, 17.

Pan ich ocali od ludzi podstępnych i grzesznych,
ocali ich od wszystkich zasadzek grzesznika⁴³.

24. Niech Bóg wytraci czyniących zuchwale wszelkie zło!

Bo Bóg nasz jest Sędzią wielkim i potężnym w sprawiedliwości⁴⁴.

25. Panie, udziel miłosierdzia swego wszystkim, którzy Cię miłują⁴⁵.

Ps 5. *Modlitwa o życiodajny deszcz*. Psalm Salomona

1. Panie, Boże, będę śpiewał imieniu Twemu z radością
pośród tych, co uznają Twoje słuszne wyroki⁴⁶.

2. Boś Ty jest dobry i miłosierny, ucieczko nędzarza⁴⁷;
nie milcz, gdy wołam do Ciebie⁴⁸.

3. Bo nikt nie zabierze łupu Mocarzowi;
któż mógłby wziąć z tego, co stworzyłeś, gdybyś mu sam nie dał⁴⁹?

4. Bo człowiek i los jego na Twej wadze⁵⁰;
nie może on nic dodać, Boże, do Twego wyroku.

5. W ucisku naszym przyzywamy Twej pomocy;
nie odrzucaj naszej modlitwy⁵¹, boś Ty jest Bogiem naszym!

6. Niech ręka Twoja nie ciąży nad nami, byśmy w udęcie nie zgrzeszyli.

7. A jeśli nas nawrócisz, nie odstępimy od Ciebie⁵²,
lecz do Ciebie przyjdziemy.

8. Jeśli bowiem będę głodny, zawołam do ciebie, a Ty mi udzielisz⁵³.

9. Ptaki i ryby żywisz; dajesz deszcz spieczonej ziemi, by trawę wydała.

10. Zapewniasz pokarm wszelkim stworzeniom na stepie;

⁴³ Por. Ps 141, 9; 2 Tm 3, 11: „Jakie prześladowania zniosłem, a ze wszystkich wyrwał mnie Pan!”

⁴⁴ Por. 2, 10. 18; 5, 1; 9, 2. 5; 10, 5.

⁴⁵ Por. 6, 6; 10, 3; 14, 1; Rz 8, 28: „miłującym Boga wszystko dopomaga do dobrego”; Ef 6, 24: „Łaska z wszystkimi, co miłują Pana naszego Jezusa Chrystusa w nieskazitelności”.

⁴⁶ Por. 2, 10; 3, 3; 4, 8; 8, 34.

⁴⁷ Por. 7, 5; 10, 6 n.; 15, 1; 18, 2. Zwrot częsty w Psalmach ST.

⁴⁸ Por. Ps 28, 1; 35, 22; 39, 13; 109, 1.

⁴⁹ Por. Iz 49, 24; Mk 3, 27: „Nikt nie może wszedłszy w dom, zrabować sprzętów mocarza, jeśliby pierwaj mocarza nie związał...”

⁵⁰ Por. Ps 62, 10; Job 31, 6; J 3, 27: „Nie może człowiek nic wziąć, jeśliby mu nie było dane z nieba”.

⁵¹ Por. Ps 22, 25; 55, 2.

⁵² Por. Ps 80, 8. 15. 19.

⁵³ Por. Ps 107, 5 n.

gdy są głodne, ku Tobie podnoszą głowy⁵⁴.

11. Ty żywisz królów i władców i ludy, o Boże;
któż jest nadzieją biednego i nędzarza, jeśli nie Ty, Panie?

12. Ty ich wysłuchasz, bo któż oprócz Ciebie jest dobry i łagodny?
Ty radujesz duszę uniżoną, gdy łaskawie otwierasz dłoń⁵⁵.

13. Dobroć ludzka jest skąpa i ulotna;
jeśli ktoś daje ponownie bez narzekania, to dziwne!

14. Lecz Twój dar jest wielki, pełen dobroci i szczodry;
kto w Tobie złożył nadzieję, nie będzie skąpo obdarowany.

15. Po całej ziemi, Panie, łaskawie (rozlewasz) swą dobroć.

16. Błogosławiony, o którym Bóg pamięta na miarę potrzeb.
jeśli bowiem człowiek ma za dużo, zaczyna grzeszyć.

17. Wystarcza umiar złączony ze sprawiedliwością⁵⁶;
na tym polega błogosławieństwo Pana, że obdarza On sprawiedliwie.

18. Ci, co boją się Pana, będą się cieszyć darami.
Dobroć Twoja nad Izraelem, Twoim królestwem.

19. Błogosławiony majestat Pana, bo On jest Królem naszym⁵⁷.

Ps 6. *Modlitwa pobożnego*. W ufności. Salomona

1. Błogosławiony mąż, którego serce gotowe jest wzywać imienia Pana;
jeśli pamięta on o imieniu Pana, będzie zbawiony.

2. Pan prostuje jego drogi;
dzieła rąk jego będą zachowane u Pana, Boga jego.

3. Duszy jego nie zamącą złe sny;
nie przelęknie się przekraczając rzeki i płynąc po morzu.

4. Powstając ze snu wielbi imię Pana,
w stałości serca opiewa imię swego Boga.

5. Modli się do Pana za cały dom swój,
a Pan słyszy modlitwę każdego bogoboju⁵⁸.

6. Pan spełnia każdą prośbę duszy ufającej Jemu.

⁵⁴ Por. Ps 145, 5 n.; 147, 8 n.; Job 38, 25 nn.; Mt 6, 26: „Wejrzyjcie na ptaki niebieskie, że nie sieją ani żną, ani zbierają do gumien, a Ojciec wasz niebieski je żywi”.

⁵⁵ Por. Ps 86, 1-6; 145, 16.

⁵⁶ Por. Prz 16, 8; 30, 8.

⁵⁷ Por. 17, 1. 46.

⁵⁸ Por. Job 1, 5.

Błogosławiony Pan, iż okazuje łaskę tym, co Go w prawdzie miłują⁵⁹.

Ps 7. *Prośba o pomoc*. Salomona. O przemianę

1. Nie oddalaj się od nas, Boże,
by nie przemogli ci, co nas nienawidzą bez powodu⁶⁰.
2. Boś Ty ich odrzucił, Boże,
aby ich stopa nie deptała Twego świętego dziedzictwa⁶¹.
3. Ty sam nas karaj wedle swej woli⁶²,
lecz nie wydawaj poganom!
4. Jeśli nawet ześlesz na nas śmierć,
to sam jej wydaj rozkaz!
5. Bo Tyś jest miłosierny,
i nie chcesz nas wytracić swym gniewem.
6. Skoro imię Twe mieszka pośród nas⁶³,
doznamy miłosierdzia i nie przemogą nas poganie.
7. Bo Tyś jest naszym obrońcą;
gdy wezwiemy Twego imienia, Ty nas wysłuchasz!
8. Ty się zlitujesz nad rodem Izraela na zawsze
i nie odrzucisz go.
9. A myśmy pod Twoim wiekuistym jarzmem,
pod biczem Twej kary.
19. Kieruj nami, niech przyjdzie czas Twej pomocy,
byś się zmiłował nad domem Jakuba w dniu, który obiecałeś!

Ps 8. *Sprawiedliwy sąd nad Pompejuszem*. Salomona. O zwycięstwie

1. Zgiełk i wrzawa wojenna uderzyły me ucho⁶⁴,
głos trąby wzywający do rzezi i zniszczenia.
2. Wrzawa ludu mnogiego jak gwałtownego wichru,

⁵⁹ Por. 4, 24; 10, 3; 14, 1.

⁶⁰ Por. Ps 35, 19; 38, 20; J 15, 25: „Ale żeby się wypełniły słowa, które w zakonie ich są napisane: że mnie niesłusznie mieli w nienawiści”.

⁶¹ Por. 2, 2; 8, 12; 17, 22.

⁶² Por. 7, 9; 8, 26; 16, 11.

⁶³ Por. Pwt 12, 11; Jr 7, 12; Ne 1, 9; J 1, 14: „A Słowo ciałem się stało i mieszkało między nami”.

⁶⁴ Łk 21, 9: „Gdy zaś usłyszycie o wojnach i rozruchach, nie lękajcie się...”

jak nawałnica ognia biegnąca po stepie⁶⁵.

3. I pomyślałem w sercu:

Gdzie Bóg dokona sądu?

4. Głos usłyszałem (zwrócony) ku Jeruzalem,
miastu świątyni.

5. Zatrzęsły się moje biodra na tę wieść⁶⁶,
ugięły się kolana i przełękło serce;
kości moje zadrżały jak trawa.

6. Rzekłem: Czyż postępują oni wedle sprawiedliwości?

7. Pomyślałem o wyrokach Bożych od stworzenia nieba i ziemi,
uznałem za sprawiedliwe odwieczne sądy Boże⁶⁷.

8. Bóg wyjawiał ich grzechy pod słońcem;
cała ziemia uznała słuszne wyroki Boże.

9. W podziemnym ukryciu (popelniali) grzechy ku zagniewaniu;
obcowali syn z matką a ojciec z córką!

10. Cudzołożyli każdy z żoną bliźniego,
zawierali w tym celu umowy z przysięgą.

11. Ograbiali świątynię Bożą,
jakby nie było dziedzica wybawcy.

12. Z całą niegodziwością przystępowali do ołtarza Pańskiego
i bezczęścili ofiary jeszcze krwawiące, jak zwykłe mięso.

13. Nie przepuścili żadnego grzechu,
bardziej niż poganie!

14. Przeto Bóg wlał im ducha zwodniczego⁶⁸,
dał im pić z kielicha wina oszałamiającego, nie rozcieńczonego.

15. Sprowadził z krańców ziemi tego, który gwałtownie uderza⁶⁹,
który rozpętał wojnę przeciwko Jeruzalem i jej krainie.

16. Władcy krainy⁷⁰ wyszli mu naprzeciw z radością,
mówiąc mu: Szczęśliwej drogi! Chodźcie w pokoju!

17. Równali kręte drogi na jego przyjście,
otwierali przejścia ku Jeruzalem, wieńczyli jej mury.

18. Wkroczył on w pokoju, jak ojciec do synowskiego domu,

⁶⁵ Por. Jr 4, 4. 11; Iz 29, 6; Ap 19, 1: „Potem usłyszałem jakby głos rzesz wielkich w niebie...”

⁶⁶ Iz 21, 3; Jr 23, 9.

⁶⁷ Por. 2, 15; 3, 3; 4, 8; 8, 23; 9, 2 i Ez 28, 15.

⁶⁸ Por. Iz 19, 14; 29, 9-10; 1 J 4, 6: „po tym poznajemy ducha prawdy i ducha błędu”.

⁶⁹ Por. Iz 10, 20. 24; 46, 11; chodzi o Pompejusza.

⁷⁰ Zapewne Antypater i Hirkan; zob. *BellJud* I 6, 4; 7, 2.

stawiał swe kroki z wielką pewnością.

19. Zajął szańce i mury Jeruzalem⁷¹,
bo Bóg dał mu wejść bezpiecznie, by ich w błąd wprowadził.

20. Wytracił ich przywódców i wszystkich mędrców rady;
wylał krew mieszkańców Jeruzalem jak brudną wodę⁷².

21. Uprowadził ich synów i córki,
które spłodzili ku jej pohańbieniu⁷³.

22. Postępowali według swej nieczystości, jak ich ojcowie,
splugawili Jeruzalem i świętość Bożego Imienia.

23. Bóg okazał się prawy w swych sądach⁷⁴ wśród narodów ziemi,
a święci Boga jak niewinne baranki pośród nich.

24. Niech będzie uwielbiony Bóg,
który sędzi całą ziemię w swej sprawiedliwości⁷⁵.

25. Oto, Boże, ukazałeś nam Twój sprawiedliwy wyrok,
oczy nasze widziały Tve wyroki, Boże!

26. Uznajemy sprawiedliwość Twego chwalebnego Imienia na wieki,
bo Ty, Boże, sprawiedliwym sądem doświadczasz Izraela.

27. Zwróć o Boże ku nam swoją sprawiedliwość
i zlituj się nad nami!

28. Zgromadź rozproszonego Izraela łaską i dobrocią,
bo wierność Twoja jest przy nas⁷⁶.

29. Myśmy twardym uczynili nasz kark,
lecz Tyś jest naszym Wychowawcą.

30. Nie zapominaj o nas, Boże nasz,
by nas nie pochłonęli poganie, gdyby zabrakło Wybawcy!

31. Tyś naszym Bogiem od początku,
w Tobie nadzieja nasza, Boże!

32. A my nie odwrócimy się od Ciebie,
bo Twoje wyroki wobec nas są dobre.

33. Dla nas i naszych dzieci życzliwość⁷⁷ (Twoja) na zawsze;
Panie, Zbawco nasz⁷⁸, abyśmy się już nie zachwiali po wieczny czas!

⁷¹ Chodzi o mury świątynne, bronione przez Arystobula (*Ant.* XIV 4, 4).

⁷² Por. Ps 79, 3; Lb 19, 9; 31, 23.

⁷³ Arystobul ze swymi dziećmi został uprowadzony do Rzymu (*Ant.* XIV 4-5).

⁷⁴ Por. Ps 51, 6.

⁷⁵ Por. Ps 98, 9.

⁷⁶ Rz 3, 3: „Czyż ich niedowiarstwo wniwecz obróci wierność Boga?”

⁷⁷ *eudokia*; por. Łk 2, 14.

⁷⁸ Łk 1, 47: „Rozradował się duch mój w Bogu, Zbawicielu moim”.

34. Niech będzie uwielbiony Pan w swoich wyrokach ustami pobożnych i błogosławiony od Pana Izrael na wieki!

SALOMON'S PSALMS AND THEIR ECHOES
IN THE WRITINGS OF THE NEW TESTAMENT (PART I)

S u m m a r y

After the introductory part discussing the historical background and the surroundings in which Solomon's Psalms were composed, the article contains translations of the first eight psalms from Greek. In the footnotes there are references to the texts from the Old Testament which were used in Solomon's Psalms and to the texts from the New Testament where literary similarities to the Psalms can be noticed.

Translated by Tadeusz Karłowicz